პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოდის 1918-ე წელი

 კვირა, 4 ნოემბერი, 1951 წ. № 261 (9115). ფასი 20 კაპ.

დღეს საბჭოთა საქართველოს მშრომელთა ზეიმის დღეა: იხსნება სამგორის ზემო მაგისტრალური არხი. ივრის წყალი ჩავა თბილისის „ზღვაში“ მხურვალე სალამი სამგორის გმირ მშენებლებს! დიდება სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობის სულისჩამდგმელსა და ორგანიზატორს—დიდ სტალინს!

სამგორი

დღეს მთელი ქართველი ხალხის დიდი გაბარკვებისა და ზეიმის დღეა. დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 34-ე წლისთავის წინადღეებში იგი კიდევ ერთ შესანიშნავ გამარკვევებს დღესასწაულებს. დამთავრდა სამგორის ზემო მაგისტრალური არხისა და თბილისის წყალსაცავის შენებლობა. დღეიდან მდინარე ივრის, რკინიბეტონის სალტეებით შეკრული, მრავალი გვირაბის, დიტერენციალისა და აკვედუქების გავლით ზემო მაგისტრალური არხით შემოვა თბილისის წყალსაცავისაკენ და მალე სიცოცხლეს დაბადებენ უხსოვარი დროიდან გადამწვარ სამგორის ველზე.

საუკუნეების განმავლობაში ოცნებობდა ქართველი ხალხი სამგორის მიწის გაცოცხლებაზე, მაგრამ ეს ოცნება მუდამ ოცნებად რჩებოდა. მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების, მეურნეობის სოციალისტური სისტემის პირობებში გახდა შესაძლებელი ისეთ გრანდიოზულ სამუშაოთა შესრულება და ისიც სულ რამდენიმე წლის განმავლობაში, როგორიც სამგორის სარწყავი სისტემაა, როგორიც რუსთავის მეტალურგიული გიგანტია, როგორიც კუთაისის საავტომობილო ქარხანა და გორის ბამბეულის კომბინატია.

სამგორის სარწყავი სისტემის საექსპლოატაციოდ გადაცემით აყვავებულ ბალებად, ვენახებად და ბოსტნებად, უხეშოსაცლიან პურის ყანებად გადაიქცევა 40 ათას ჰექტარზე მეტი დღეიდან გამოუყენებელი მიწა, რომელიც უშუალოდ ჩვენი რესპუბლიკის ღიდაქალაქს აარავებ.

მაგრამ მარტო ამით რადი ამოიწურება ამ სისტემის განუზომელი სარგებლიანობა. თბილისის ვრცელი წყალსაცავი, რომელსაც ხალხმა „ზღვა“ შარქვა, გარდა იმისა, რომ იგი ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქის მშრომელთა ერთ-ერთი საუკეთესო დასასვენებელი ადგილი გახდება, შესაძლებლობას მოგვცემს უახლოეს წლებში ტყის მასივებით დაიფაროს თბილისის ჩრდილოეთი ნაწილის ფერდობები, ორმოცდაერთ, ალაბარისა და ნაკალოფლის მიდამოები. შეიცვლება დიდაქალაქის პაჟა, ზაფხულში ნაკლები იქნება სიცხე, ზამთარში ნაკლები იქნება ყინვები.

როგორც კი დიდი სამამული ომი დამთავრდა, სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობა ახალ ხუთწლიან გეგმაში შეტანილ იქნა დიდი სტალინის პირადი მითითებით. ომისშემდგომი სტალინური ხუთწლეულის პირველი წლიდანვე, საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და მთავრობის ყოველდღიური მზრუნველობითა და ხელმძღვანელობით, ფართოდ გაიშალა მოსამზადებელი სამუშაოები ჩვენი რესპუბლიკისათვის ამ უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი მშენებლობის ფართომასშტაბით გაშლისათვის. 1947 წლიდან გაჩაღდა ზემო მაგისტრალური არხის, სათავის ნაგებობათა და თბილისის წყალსაცავის მშენებლობა. სამგორის სარწყავი სისტემა სახალხო მშენებლობად გამოცხადდა. ამ მშენებლობაში მთელი საქართველო მონაწილეობდა.

სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობის უდიდეს მოცულობაზე, მის სახალხო-სამეურნეო მნიშვნელობაზე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ მისი მთლიანად დამთავრებისთვის შესასრულებელია 20 მილიონ კუბომეტრამდე მიწისა და კლდის სამუშაო, 700 ათასი კუბომეტრი ბეტონისა და რკინაბეტონის სამუშაო. მარტო ზემო მაგისტრალურ არხზე, რომლის სიგრძე რამდენიმე ათეული კილომეტრს აკარებს, აგებულია რამდენიმე გვირაბი, დიტენერი და აკვედუქი, სათავის რთული ნაგებობა მდინარის ჩასაკეტი რკინის ფარებით, წყალმიღებებით და წყალაწმენდებით.

სამგორის ორი დიდი მშენებელი ორგანიზაცია აშენებს: სამგორწყალმშენი და საქართველოს ჰიდროელეგრგმშენებლობის ტრესტი. ორივე ეს ორგანიზაცია, რომელსაც შესანიშნავი, შრომაში გამობრძმედილი მუშათა და ინჟინერ-ტექნიკოსთა მრავალრიცხოვანი კადრები ჰყავს, მთელი ენერგიითა და საქმის ცოდნით შეუდგა ბოლშევიკური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მიერ დაკისრებული სამაგალითო ამოცანის განხორციელებას. მათ მიიღეს დიდაღილი ახალი ტექნიკა, მძლავრი სამშენებლო მექანიზმები, ურომლისოდ შეუძლებელი იქნებოდა იმ დიდ სამუშაოთა სულ რამდენიმე წელიწადში შესრულება, რაც დღეისათვის არის განხორციელებული.

ფასდაუდებელი სამსახური გაუწიეს სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობას საქართველოს კოლმეურნეობებმა და კოლმეურნეებმა. სამი წლის განმავლობაში სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობაზე მიწის სამუშაოთა შესრულებაში მონაწილეობა მიიღო 50 ათასამდე მასობრივად გამოსულმა კოლმეურნემ. მარტო მათ მიერ შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობა 600 ათას კუბმეტრს უდრის. ათასობით კოლმეურნემ გამოიჩვა სამგორში საუმჯობესოდ დარჩენის სურვილი. ესენი, ეს გუშინდელი კოლმეურნეები საფუძვლიანად დაეუფლნენ მშენებლობის სხვადასხვა პროფესიებს, გახდნენ საუკეთესო მებეტონეები, ღორგლები, მექანიკოსტორეები, ბულდოზერების, სკრეპერების და მძიმე სატვირთო ავტომანქანების საუკეთესო მძღოლები. მაღალპროფიერი შრომით მათ სახელი და დიდება მოუხვეჭეს არა მარტო სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლებს, არამედ იმ კოლმეურნეობებსა და რაიონებს, საიდანაც ისინი სამგორში სამუშაოდ ჩამოვიდნენ.

ენერგიის დაუზოგავად, მაღალნაყოფიერად მუშაობდა და მუშაობს ყველა სამგორელი, მაგრამ როგორც ყველგან, ისე აქაც არიან უკეთესნი შორის უკეთესნი, რომლებიც მამაცობისა და გმირობის ნიმუშებს გვიჩვენებენ, თავგანთა გმირული შრომით მთელ კოლექტივს ალაფთრთვანებენ. მაღალნაყოფიერი შრომის ოსტატთა რიგებს ამავეებენ კოლმეურნეები დ. ბზიშვილი, ვ. კაკაძე, გ. მეცხეთიშვილი, ნ. მურაბიშვილი, ქ. გუცაშვილი, გ. გიუნაშვილი, ვ. დრიაძელი, ი. დელიმაშვილი, გ. კორკოტაძე, ლ. ლომიძე, ს. თუთასანი, დ. მამეკაშვილი; გვიჩაბმენებენი ი. ობოლაძე, ლ. ბელაშვილი, გ. ბროლაშვილი, ფირან და გორიგი ყუშიტაშვილები; ინჟინრები ლ. თავართილაძე, ა. ცინობლიძე, ა. არუთინოვი, მ. სანაძე, ა. ანდრონიკაშვილი, ნ. მაღრაძე, ნ. გეჩიაშვილი, ე. ხოშტარია, ნ. ინთაძე, ვ. ლომიძე, ასობით სხვა სახელმოხვეჭილი სტახანოველი და ინჟინერ-ტექნიკოსი.

ზემოაღნიშნულნი და მრავალ ათას ადამიანთა მარჯვენამ ააგო სამგორის ზემო მაგისტრალური არხი თავისი რთული ჰიდროტექნიკური ნაგებობებით, თბილისის წყალსაცავით. თანრიგიანად ხელმძღვანელობენ სახელოსნეებსა, მშენებლობებზე გამობრძმედილი სამეურნეო მუშაკები — სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლების უფროსი ამხ. ანერო გაბენია და საქართველოს ჰიდროელეგროშენებლობის ტრესტის მმართველი ამხ. ვახტანგ ქანკოფაძე.

სამგორელმა მშენებლებმა ფრიად დიდმნიშვნელოვანი სამუშაოები განახორციელეს, მაგრამ წინ კიდევ დიდი სამუშაო არის შესასრულებელი. დასამთავრებელია ქვეშა მაგისტრალური არხი, წყლის განანაწილებელი რამდენიმე ათასი კილომეტრი ქსელი, უხეში აშენდეს სიონის დიდი, მარეგულირებელი წყალსაცავი, საცხოვრებელი სახლები და საყოფაცხოვრები ნაგებობები სარწყავი სისტემის მომსახურე პერსონალისათვის. ყველა ეს სამუშაო სამგორის მშენებლებმა უახლოეს პერიოდში უნდა დაამთავრონ.

კიდევ ორი-სამი წელიწადი, და ახალი ცხოვრება დამკვიდრდება სამგორის ველზე. გაშენდება მრავალი კეთილშენაყობიერი, ილიჩის ელანურებით გაჩირაღდნებული სოფლები; ამ სოფლებში დასახლებული კოლმეურნეები ხეიანსა და ბაობაკას შემქმნიან სამგორის მიწაზე; საბოლოოდ ნორჩს შეასხამს ქართველი ხალხის საუკეთესო რიგი ოცნება.

ბოლშევიკური სალამი სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლებსა სახელოვან კოლეკტივს!

დიდება ლენინ-სტალინის დიად პარტიას, რომლის ხელმძღვანელობით და ყოველდღიური დახმარებით საქართველოს მშრომელებმა განახორციელეს სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობა!

დიდება საბჭოთა ხალხისა და მთელი პროგრესული კაცობრიობის გენიალურ ბელადს, კომუნიზმის მშენებლობის ხელმძღვანელს!

ბრძანებაღება

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

საქართველოს სსრ ლენინგორის რაიონის ჩარკვიანის სახელობის კოლმეურნეობის მერგოლურის ა. ბ. იმნაიშვილისათვის სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1949 წლის 1 ოქტომბრის ბრძანებულების შესაბამისად 1950 წლის ბრეზუმის პარკის უხვი მოსავლის მიღებისათვის, როცა ამავე დროს კოლმეურნეობამ შეასრულა ყველა სახეობის სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის სავალდებულო ჩაბარებისა და კონტრაქტაციის, მტს-ის მუშაობის ნატურანაზღაურების ვალდებულებანი და სრულად მოიმარაგა ყველა კულტურის თესლი 1951 წლის საგაზაფხულო თესვისათვის, მიენიჭოს სოციალისტური შრომის გმირის წოდება და გადაეცეს ლენინის ორდენი და ოქროს მედალი „ნამგალი და ფერა“ ლენინგორის რაიონის ჩარკვიანის სახელობის კოლმეურნეობის მერგოლურს ანგელინა გიორგის ასულ იმნაიშვილს, რომელმაც ჩაბარა გაზაფხულის გამოკვების 457,2 კილოგრამი აბრეშუმის პარკი, თვითეულ კოლოფ გრენაზე მიიღო 120.3 კილოგრამი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. შვერნიკი
სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ა. გორკინი

მოსკოვი, კრემლი. 1951 წ. 1 ნოემბერი.

მოვდივართ, მოგვიხარიან!..

ალსრულდა ხალხის ნატვრა!

გუშინ, 3 ნოემბერს, სალამის წყალი უკვე წამოვიდა სამგორისაკენ!

ამწე მექანიზმმა მძიმედ ამოზიდა საგუბრის სიღრმიდან ლითონის ფარი და წყალმიმღებში გაგზავნილებთ შეიჭრა პირველი ტალღა. ტალღა-ტალღას თანდათან ემატებოდა, გასასვლელის გამოსასახადად მოოვედ ბრუნავდა, ელლებს უფწეოდ ასკდებოდა, თითქოს ბრაზობდა, ეს რა მაბე მოეწყვიანთ ჩემთვის ადამიანებსო,

მაგრამ ბოლოს მაინც ამ ადამიანთა ნებისყოფამ დაიმორჩილა და წყალდამლეულის ელლებიდან მშვიდი ჩუხჩუხით გადავიდა ბეტონის არხში.

განუმეორებელი, დაუვიწყარი წუთები განიცადეს მშენებლებმა.

ხალხის ისეთი სიხარული, როგორც გუშინ საღამოს იყო, ჯერ არ ახსოვს ივრის ხეობას. არც ისეთი მშვიდი, ზზიანი საღამოა ხშირი სამგორის ველზე, როგორც გუშინ იყო. თითქოს ბუნებაც მიესალმებოდა, უჯარმის ტყე ზრიალით მოაცილებდა სამგორისაკენ ახალი გზით წამოსული ივრის გიგანტ ტალღებს.

სამგორისაკენ წყლის გამოშვების ალსანიშნავად სათავეზე საზეიმოდ შეიკრიბნენ მშენებლები, ახლო-მახლო სოფლებიდან — კოლმეურნეები. მათი ტაში და ალტაკების გამომჩხტეველი შეძახილები ფარაგდა ანაინჩქერებული წყლის ხმაურს და შრომითი გაბარკვეების სადიდებელ ჰიმნად ეფინებოდა ივრის ხეობას.

სახელდახელოდ აღმართულ ტრიბუნაზე გამოჩნდნენ პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელი ორგანოების წარმომადგენლები, მშენებელთა მეთაურები და მორნაეე ადამიანები.

ორატორი ორატორს ცვლიდა, გასამოდა ჩვენი დიადი სამშობლოსადმი, ხალხთა ბელადის დიდი სტალინისადმი, ბოლშევიკების პარტიისადმი უსაზღვარო სიყვარულისა და ერთგულების სიტყვები. მშენებლები ხალხს მიულოცავდნენ სამგორის ველის გაკოცხლების დაწყებას, ხალხი მშენებლებს მიულოცავდა დიდი შრომითი გაბარკვეების მოპოვებას, და თვითეული სიტყვა, თვითეული ბგერა ალსავსე იყო პატრიოტული სიამაყის გრძნობით, სიხარულით, კომუნიზმის მშენებლობის დიად გზაზე ახალ კიდევ უფრო დიდ გამარკვევებთა მოპოვების სულისკვეთებით.

მშენებლებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა და პირველი მნიშვნელოვანი გამარკვევება მიულოცა ამხ. მ. ლულაშვილმა. შემდეგ სიტყვები წარმოთქვეს მშენებელთა მეთაურებმა ინჟინრებმა ვახტანგ ქანკოფაძემ, აარონ გინდინმა, გიორგი წულესყირმა, ვალერიან ვარაზაშვილმა. ისინი შეცვალეს მეტორკრეტე გრიგოლ ხაჩიროშვილმა, ინჟინერმა ვალერიან ჩუბანიძემ, სხვებმა...

წყალი უკვე შეიჭრა პირველ გვირაბში... წყალი დაიძრა თბილისის წყალსაცავისაკენ...

მისასმენლის და უსაზღვრო მადლობის პირველი სიტყვით ხალხმა მიმართა დიდ სტალინს. მათ ერთსულოვნად, დიდი აღფრთოვანებით მიიღეს მისალმება ამხანაგ სტალინისადმი.

დამთავრდა მიტინგი, და ხალხი დაიძრა სამგორისაკენ წყლის გამოსაცალელად.

უკვე ბნელოდა, როდესაც წყალმა გორგასლის მთის სიღრმეში გაჭრილ გვირაბს მიაღწია. გზადაგზა მას მშენებელთა ჯგუფები ხვდებიან, ნანატრსა და სასურველ ივრის ტალღებს სიყვარულით მოაცილებენ სამგორელები. მათ შორის არიან რიგითი მშენებლები, აქ შრომაგაწეული ვეკაკაცები. ტაშის ხმა მოისმის მუხროვანის მთის კალთიდან, უჯარმის უბნიდან, სამგორის ზეგანიდან.

ჯერ წყალი მთის ზონას არ გამოსცლია, ზეგანის არხში დუდუნით მოდის მოთოკილი და ქედმხრილი ივრი. ყოველ მოსახვევთან, ყოველ ნაგებობასთან მას მშენებლები ტაშით ეგებებიან და სიამაყითა და სიხარულით აცილებენ.

ზეგანის გადასახედიდან ქვემოთ, სწრაფფენის ბოლოს კოკონი ანთია და ელექტროჩირაღდნები წყვდიადს ფანტავენ. კოკონს მშენებლები შემოხვევიან, წყლის გამოჩენის ლოდინში საუბრობენ, საქართველოს ყოველი კუთხიდან სამგორის მიწის გარდასაქმნელად ჩამოსული კოლმეურნეების მიერ გაწეულ შრომას იხსენებენ.

ამ სიხარულის წუთებში თქვენს ამაგს იგონებენ ისინი გორკელო, ხაშურელო, ბორჯომელო, მცხეთელო და ქარელელო კოლმეურნეებო. თქვენს შრომასაც სიდინდელო, თელაველო, გურჯაანელო, კაჭრეთელო და საგარეჯოელებო. ახლოვთ მშენებლებს თქვენი შრომითი შეტევის ძალაე ზესტაფონელო, ორჯონიკიძელო, მაიაკოვსკელო, ქუთაისელო, სამგორში რუსუბლიკის ყველა სხვა კუთხიდან ჩამოსულო შრომელებნ!

მაშინ ივრქნო სამგორის მიწამ ხალხის ერთიანობის ძალა და ბუნების გარდაქმნის ბრძნული სტალინური გეგმის ცხოველმყოფელობა.

მოდის და დანიშნულების ადგილს უახლოვდება გზაშეცალილი ივრის წყალი.

ღელეს ღილით მას დანიშნულ ბიემანზე შეხვდებიან ანერო გაბენია, ალტა ყიფშიძე, ბალვა ბაკრაძე, გიორგი მაკაკა, დავით ქელენტი, სამგორელ მშენებელ მუშათა სახელოვანი წარმომადგენლები—ვლადიმერ კიკნაძე, მიხეილ მჭედლიშვილი, ნიკო მერაბიშვილი... ასობით სხვა მშენებელი.

გუშინ დიამებიდანვე გულისფანცქალით მოელოდნენ ასინი მათ უბნებზე წყლის მოსვლას.

თბილისის წყალსაცავის ჯერ ისევ მშრალ ფსკერზე მშრომელები ფილდანვე დაიწყებენ მოსვლას. ზეადიოსათვის ზეიმზე დიდაქალი ხალხი შეგროვდება.

წყლის მხლებელ მშენებლები მახარობლებს დაიწინაურებენ:

— მოვდივართ, მოგვიხარიან!..

დ. ლოგოთაძე

ᲓᲐᲯᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲝᲠᲘ ᲡᲐᲛᲒᲝᲠᲘᲡ ᲖᲔᲛᲝ ᲛᲐᲒᲘᲡᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲐᲠᲮᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲔᲨᲘ.

ფოტო ეულ. ᲒᲘᲜᲖᲑᲣᲠᲒᲘᲡᲘᲡ და რ. ᲐᲘᲣᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსა და საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო და საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი მწუხარებით იუწყებიან, რომ 3 ნოემბერს ხანგრძლივი და მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ მოსკოვში გარდაიცვალა ბოლშევიკური პარტიის ძველი წევრი, საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის წევრი ალექსი ᲔᲒᲝᲠᲘᲩ-ᲫᲘᲜᲐᲫᲔ.

Ი. Ბ. ᲡᲐᲚᲘᲜᲘᲡ ᲗᲮᲖᲣᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲓᲐᲯᲐᲛᲔᲑᲘᲗᲘ ᲒᲘᲠᲩᲔᲚᲘ ᲚᲐᲒᲜᲘᲗᲐ ᲔᲜᲐᲨᲘ

რიგა, (საგანგებო). ლატვიის სახელმწიფო კამერატონის პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელი ორგანოების წარმომადგენლები, მშენებელთა მეთაურები და მორნაეე ადამიანები.

ორატორი ორატორს ცვლიდა, გასამოდა ჩვენი დიადი სამშობლოსადმი, ხალხთა ბელადის დიდი სტალინისადმი, ბოლშევიკების პარტიისადმი უსაზღვარო სიყვარულისა და ერთგულების სიტყვები. მშენებლები ხალხს მიულოცავდნენ სამგორის ველის გაკოცხლების დაწყებას, ხალხი მშენებლებს მიულოცავდა დიდი შრომითი გამარჯვებების მოპოვებას, და თვითეული სიტყვა, თვითეული ბგერა ალსავსე იყო პატრიოტული სიამაყის გრძნობით, სიხარულით, კომუნიზმის მშენებლობის დიად გზაზე ახალ კიდევ უფრო დიდ გამარჯვებებთა მოპოვების სულისკვეთებით.

მშენებლებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა და პირველი მნიშვნელოვანი გამარჯვება მიულოცა ამხ. მ. ლულაშვილმა. შემდეგ სიტყვები წარმოთქვეს მშენებელთა მეთაურებმა ინჟინრებმა ვახტანგ ქანკოფაძემ, აარონ გინდინმა, გიორგი წულესყირმა, ვალერიან ვარაზაშვილმა. ისინი შეცვალეს მეტორკრეტე გრიგოლ ხაჩიროშვილმა, ინჟინერმა ვალერიან ჩუბანიძემ, სხვებმა...

წყალი უკვე შეიჭრა პირველ გვირაბში... წყალი დაიძრა თბილისის წყალსაცავისაკენ...

მისასმენლის და უსაზღვრო მადლობის პირველი სიტყვით ხალხმა მიმართა დიდ სტალინს. მათ ერთსულოვნად, დიდი აღფრთოვანებით მიიღეს მისალმება ამხანაგ სტალინისადმი.

დამთავრდა მიტინგი, და ხალხი დაიძრა სამგორისაკენ წყლის გამოსაცალელად.

უკვე ბნელოდა, როდესაც წყალმა გორგასლის მთის სიღრმეში გაჭრილ გვირაბს მიაღწია. გზადაგზა მას მშენებელთა ჯგუფები ხვდებიან, ნანატრსა და სასურველ ივრის ტალღებს სიყვარულით მოაცილებენ სამგორელები. მათ შორის არიან რიგითი მშენებლები, აქ შრომაგაწეული ვეკაკაცები. ტაშის ხმა მოისმის მუხროვანის მთის კალთიდან, უჯარმის უბნიდან, სამგორის ზეგანიდან.

ჯერ წყალი მთის ზონას არ გამოსცლია, ზეგანის არხში დუდუნით მოდის მოთოკილი და ქედმხრილი ივრი. ყოველ მოსახვევთან, ყოველ ნაგებობასთან მას მშენებლები ტაშით

სიცოცხლე მკვიდრდება სამგორის ველზე

★

წყალსაცავის მშენებლები

თბილისის წყალსაცავი არა მარტო დედაქალაქის მიდამოების, არამედ მთელი სამგორის ველის მშვენება იქნება. იოლი საქმე როდია ასეთი დიდი წყალსაცავის აგება: საჭიროა ხელსაყრელ ტოპოგრაფიულ მონაცემთა გარდა წყალსაცავის ადგილის გეოლოგიურ-ტექნიკური შესწავლა, ყველა მოსალოდნელობის გათვალისწინება, დიდი მოცულობის სამუშაოთა შესრულება.

ამ წყალსაცავის, ანუ თბილისის „ზღვის" სამყოფელის მშენებლობა და წყლის მისაღებად გამზადება ბინდობილი ჰქონდა სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობის მეორე სამშენებელო კატორის კოლექტივს, რომელსაც ამასთან ერთად დაეკისრა არხის მოპირკეთება მისი სამოქმედო უბნის ფარგლებში, ორი საუფალო გვირაბის გაყვანა და მრავალი სხვა მიდრეკტენიკური ნაგებობის აშენება.

წყალსაცავთა მშენებლობაში ჩვენს კოლექტივს გამოცდილება არა ქონდა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, თამამად შეეფდა მუშაობას და ეს საქმე წარმატებით დაადგინგინა. ამ საქმეში მშენებლებს კონსულტაციით დიდი დახმარება გაგიწიეს სამგორწყალმშენის მთავარმა ინჟინერმა ალეკ ყიფშიძემ, მშენებლობის უფროსმა, ინჟინერმა ანდრო ბაბუნინმ, სამგორის პროექტის მთავარმა ინჟინერმა შალვა ახალაცამ, დოკუმენტმა პეტრე წულეკიძემ და სხვებმა.

მიდრეკტენიკურ ნაგებობათა მშენებლობაში დიდი შრომითი ღვაწლი მიუძღვით ჩვენს სახელოვან მშენებლებს—სამშენებელო კატორის თავადარ ინჟინერს ალექსანდრე ანდრონიკაშვილს, ინჟინერებს მიხეილ სანაძეს, შალვა სიბაშვილს, ირაკლი თავლაძეს, მეშტატნეთა ბრიგადებს, რომელებსაც დავით ბზიშვილი, ლევან ლომიძე, სოკრატ თუთიასანი, დავით გიორგინდაშვილი, გალატეონ ქვათაძე ხელმძღვანელობენ. განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსნი არიან მესაროპეტე ივანეს თეოფილაქტეს ძე ბოლოდაზერის მემანქანე ივანე ფილიბანშვილი.

მეორე სამშენებელო კატორის კოლექტივის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ იქ არ არის არც ერთი ისეთი მეშა, რომელიც მადლობისა და წახალისების ღირსი არ იყოს.

მშენებლობა ამ კოლექტივის ქარგ მუშაობას დიდად უწყობდნენ ხელს მექანიზაციის კატორის უფროსი ინჟინერი მიხეილ ეროტელა, სამგორწყალმშენის უფროსის თანაშემწე ალოლონ ონიოგაზა, მთავარი მექანიკოსი დიმიტრი ბაბაკიძე და სხვები. მშენებელთა კოლექტივისა და ხელმძღვანელ ინჟინერ-ტექნიკოსთა შეწყობილი მუშაობის შედეგად ჩვენ მოვიპოვეთ პირველი მნიშვნელოვანი გამარჯვება — ვადამდე შეასრულეთ ყველა სამუშაო და დღეს, 4 ნოემბერს, „ზღვაში" ჩასაგებებლად მივიღეთ ირის წყალ.

დ. ელენტი

სამგორწყალმშენის მეორე სამშენებელო კატორის უფროსი

ᲓᲘᲓᲘ ᲡᲙᲝᲚᲐ

არხში წყლის გაშვება ყოველი სამგორელი მშენებლისთვის სახეიმო მოვლენაა. რასაკვირველია, ამ არხის საექსპლოატაციოდ გადაცემით სამგორის ველის მორწყვის ამოცანა მთლიანად არ იქნება გადაჭრილი.

მშენებლების წინაშე ახლი, სპბრძოლო ამოცანები დგება: უნდა დავიჭარათ ქვეშა მაგისტრალური არხის გაყვანა, ამასთან ამ არხის ტრასაზე ყველა ხელოვნური ნაგებობათა აგება, შემდეგ შეეფდგეთ წყლის განაწილებელი ქსელის მოწყობას.

დიდი მასშტაბის სამუშაოთა შესრულება ეკისრება ახლო მომავალში სამგორწყალშენის მეექვსე სამშენებლო კანტორის კოლექტივს, რომელიც ამჟამად ქვეშო მაგისტრალური არხის ტრასაზე მუშაობს.

ზემო მაგისტრალური არხის გაყვანისას სამგორელმა მშენებლებმა დიდი გამოცდილება შეიძინეს. ჩვენი უბნის კოლექტივი ამ გამოცდილებას იყენებს ქვეშო მაგისტრალური არხის გასაყვანი სამუშაოების შესრულების დროს.

ამჟამად ქვეშო მაგისტრალური არხის მშენებლები ყოველივეს აკეთებენ იმისათვის, რომ მომავალი გაბაზეულნდან და უფრო ადრეც „სწრაფი ტემპით შეეფდგეთ არხის დაბეტონებას. გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ არხის ტრასის გაყოლებით ეთოლეორწყობილი გზის გაყვანა, წყალსადენის მოწყობა, რათა მეტეორნები ყოველ პუნქტში უზრუნველყოფილ იქნან ტექნიკური წყლით, არხის ალაპტიიდან ამოღებული მიწის დაყრა ისე, რომ მან მშენებლებს ხელი არ შეუშალოს ბეტონის ადგილებზე დამზადებაში, ინერტული მასალის, არმატურისა და ცემენტის მიზიდვაში, მშენებლობას სწრაფად გაშლის საწინდარია.

ახლო მომავალში ჩვენ უნდა შეეფდგეთ ერთ-ერთი დიდი ხევის შესაფერის ადგილას დიუქერის მშენებლობას, რომელიც უფიდესი იქნება საქართველოში. ამ პაოსხსოგვები ნაგებობის აკეთის დროს ფართოდ გამოვიყენეთ შარშან და წელს მიღებულ გამოცდილებას.

ნ. გოჩიაშვილი

სამგორწყალმშენის მეექვსე სამშენებელო კანტორის უფროსი

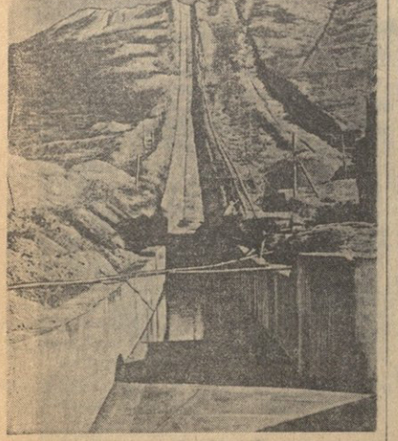

ლიდ სწრაფდენი ზეგანიდან ქვეშოი წყლის გიდმისაშვებად.
ფოტო ვლ. ბოსხბერგისა

თბილისის წყალსაცავის მოწყობაზე მშენებლები (მარჯვენიდან მარცხნივ) — ინჟინერი ზალვა სიბაშვილი, ბრიგადირები — ლევან ლომიძე, სერგო კიკნაველიძე, სოკრატ თუთიასანი, მეტეტონეები — ივანეკო ქარხელიძე, გიორგი ინეველაძე და აბელ გოგოხურშვილი.
ფოტო ვლ. ბოსხბერგისა და რ. აკოფოვისა

სამგორის სარწყავი სისტემა

★

Ა. ᲒᲐᲒᲣᲜᲘᲐ

სამგორის სარწყავი სისტემის მმართველობის უფროსი

სამგორის სარწყავი სისტემის სამეურნეო მნიშვნელობაზე ზეციდან ზეციერ ფარმოდგენის შესაძენელად საკმაოა იმის ცოდნა, თუ რას წარმოადგენს ეს ველი ამჟამად, უფრო სწორად, რას წარმოადგენდა ზემო მაგისტრალური არხის გაყვანამდე და როგორი იქნება იგი სარწყავი სისტემის მშენებლობის საკუსებით დამთავრების შემდეგ.

სამგორის ველის რელიეფი მეტად თავისებურია — მთიგრეხანი და ზმირი ხეკეთით დანაკეტელი. გაბაფეტლისა და მით უმეტეს ზაფხლის პერიოდში ეს ხეკები დამშრალია და წყალი იმ ხანად დიდი წვიმის დროს გამორჩნდება ნიაღვრის სახით. ველი დაქანებულია ჩრდილეთიდან სამხრეთისაკენ ორიავალ საფეხურად. თვითეული საფეხურის ანე, როგორც ტოპოგრაფები იტყვიან, ტერასის სიმაღლე ამ მიმართულებით თანდათან კლებულობს და 850-დან 320 მეტრამდე მეცრდეა.

გეოლოგიურად ეს ველი მდინარე მტკვრის ეფერელსა ტერასაა და შედგება დანალეკი ქანებისაგან. გრუტტი თიხოვანი და ხრეშოვანია. ზოგ ადგილებს იგი საგრძნობი რაოდენობით შეიცავს თაბაშირს (ჯიპს).

ველი საგრძნობლად დიდ სიერკეს წარმოადგენს, მაგრამ იმის გამო, რომ მიწა აქ ფარალი და ეროვანი, მწირი და ეროვანოფა, სოფლის მეურეობისათვის ეგი დღემდე თითქმის გამოუყენებელი იყო. ის მეურეობოვანი მოსახლეობა, რომელიც სამგორის ერთ მხარეზე ცხოვრობს, ამ მიწების დამუშავებით უმნიშვნელო მოსავალს იღებს, ან ზმირად სრულიად კარგავს შრომის და ოკეცი ველის შედეგად თესლისაც ვერ ინაზღაურებს. ყოველივე ეს, ფარეოვე სამეცი წყარობის დიდი სიღარე ეაქვედა ველის გაეაკრეველებს. ალსანიშნავია, რომ იმ ხეკებში, სადაც ასასვლი, თუნდაც მცირე დებინის წყარონა, მოსახლეობაც არის. მარტყოფი, ახალსოფელი, საცხნისი, ნორიო, ედიდი და ბატარა ლილო ამ ველის ასეთ ბატარა ოაზისებრ დასახლებულ ადგილებს წარმოადგენენ.

სამგორის სიერკეების ენაყოფობა გამოწვეულია ატმოსფერული ნალექების სიმცირითა და არათანაბრობით წლის მეორიდებს მიხედვით, ზმირი ხანგრძლივი, ძლიერი ქარით; ლრმა ხეკების არსებობით, რომელნეკი ხელს უწყობენ ნაიდაკის გამოშრობას; ველის სიმშრალით (მეცნარეულობის არარსებობით) და დიდი სიცხეებით, რაც აჭ ზაფხლეობით იცის და რაც აღმოსავლეთის ზმირ ქართან ერთად ანადგურებს ველის მწვანე სამოსს (ბალახს), გავლენას ახდენს თბილისის ჰავაზე.

სამგორის მორწყვა მორაეელ ფარსულთადვე ქართველი ხალხის სახეკარი ოცნება იყო. ყოველი რამდენიმე ეიდა სამგორში სარწყავი არხის გაყვანისა, მაგრამ უშედეგო. ერეკელე მეფის დროს მშენელობაკეკ კი დაეწყოთ, მაგრამ ვინაიდან ამ დროის მშენებლებსა არ გააჩნდათ საკმარისი ცოდნა, არ იცნობდნენ სამგორის ველოოგიურ და გეოტექნიკურ პირობებს, არხი და სხვა ნაგებობანი მალე დაშლილ და გაეკარგისებელ.

სამგორის ველის მორწყვისათვის ზრუნვა და სათანადო პროექტის შედგენა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ იქნა დაწყებული.

1926 წელს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველომ შეადგინა ამ სარწყავი სისტემის სქემა, მაგრამ ამ სქემას მრავალი ტექნიკური ნაკლოვანება ახასიათებდა და ამიტომ არ იქნა დამტკიცებული. 1927 წელს წყალთა ეკონომიის სამმართველომ ამ სქემას უფრო გულდასმით მოეკიდა ხელი. პროექტის შედგენას ხელმძღვანელობდა ინჟინერი პეტრე მამრაძე, ეს პროექტი 1932 წელს მიღებულ იქნა სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის სამეცნიერო-ტექნიკური საბჭოს მიერ. 1941 წელს ოკეკ იწყებოდა მუშაობა ამ პროექტის მიხედვით სამგორში მუშაობის გასაშლელად, რაც შეწყვეტილ იქნა საკმაოთა ხალხის დიდი სამამული ომის გამო. სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობა დაწყებულ იქნა ომის ძნელებისლად ზემო მაგისტრალური არხის გაყვანამდე და როგორი იქნება იგი სარწყავი სისტემის მშენებლობის საკუსებით დამთავრების შემდეგ.

სამგორის ველის რელიეფი მეტად თავისებურია — მთიგრეხანი და ზმირი ხეკეთით დანაკეტელი. გაბაფეტლისა და მით უმეტეს ზაფხლეს პერიოდში ეს ხეკები დამშრალია და წყალი იმ ხანად დიდი წვიმის დროს გამორჩნდება ნიაღვრის სახით. ველი დაქანებულია ჩრდილეთიდან სამხრეთისაკენ ორიავალ საფეხურად. თვითეული საფეხურის ანე, როგორც ტოპოგრაფები იტყვიან, ტერასის სიმაღლე ამ მიმართულებით თანდათან კლებულობს და 850-დან 320 მეტრამდე მეცრდეა.

გეოლოგიურად ეს ველი მდინარე მტკვრის ეფერელსა ტერასაა და შედგება დანალეკი ქანებისაგან. გრუტტი თიხოვანი და ხრეშოვანია. ზოგ ადგილებს იგი საგრძნობი რაოდენობით შეიცავს თაბაშირს (ჯიპს).

ველი საგრძნობლად დიდ სიერკეს წარმოადგენს, მაგრამ იმის გამო, რომ მიწა აქ ფარალი და ეროვანი, მწირი და ეროვანოფა, სოფლის მეურეობისათვის ეგი დღემდე თითქმის გამოუყენებელი იყო. ის მეურეობოვანი მოსახლეობა, რომელიც სამგორის ერთ მხარეზე ცხოვრობს, ამ მიწების დამუშავებით უმნიშვნელო მოსავალს იღებს, ან ზმირად სრულიად კარგავს შრომის და ოკეცი ველის შედეგად თესლისაც ვერ ინაზღაურებს. ყოველივე ეს, ფარეოვე სამეცი წყარონა ეაქვედა ველის გაეაკრეველებს. ალსანიშნავია, რომ იმ ხეკებში, სადაც ასასვლი, თუნდაც მცირე დებინის წყარონა, მოსახლეობაც არის. მარტყოფი, ახალსოფელი, საცხნისი, ნორიო, ედიდი და ბატარა ლილო ამ ველის ასეთ ბატარა ოაზისებრ დასახლებულ ადგილებს წარმოადგენენ.

ბინბილისს წყალსაცავი

ეკრის წყლის მოძრაკანი ზემო მაგისტრალური არხი ეაკე მზადაა. დღეს ამ არხით პირველად მოვა ეკრის წყალი და დაიწყება თბილისის წყალსაცავის გავსება, რაც, სულ ეკოტა, წელიწადნახევარს მაინც ვასტანს.

ზემო მაგისტრალური არხის მრავალი ათეული კილომეტრი მანძილის ტრასაზე რთული გეოლოგიური და ტოპოგრაფიული პირობებია. ამიტომ არხი თავიდან ბოლომდე ბეტონითაა მოპირკეთებული. არხი ალუმინელია მრავალი ჰიდროტექნიკური ნაგებობით — აკუდეკებით, დიუქერებით, ლეარსშვიბებით, ხიდებით, წყლის გადასაშვებებით და ა. შ. მარტო დიუქერებისა და აკუდეკების საერთო სიგრძე 2 კილომეტრს აღწევს.

სამგორის ზემო მაგისტრალური არხი წარმოადგენს საირიგაციო და ამავე დროს სადერეკაციო ნაგებობას. მარტო მის ზონაში ეს არხი მორწყავს 18.000 ჰექტარს და ამავე დროს მისი საშუალებით წყალი მუდამ იდენს თბილისის „ზღვაში". ეს არხი ერთ ადგილს განშტოებულია მეორე უფრო მოგრძო არხით, რომელიც გაიკლის ისეთი მიმართულებით, რომ მორწყას სოფლები — საცხნისის, ახალსოფლის, მარტყოფის, ნორიოს და ბატარა ლილოს ფერთობები, სულ 4.000-ზე მეტი ჰექტარი.

თბილისის წყალსაცავიდან ქვეშო სამგორის მიმართულებით გადის ქვეშო მაგისტრალური არხი, რომელიც 21.000 ჰექტარზე მეტ ფართობს მორწყავს. წყალსაცავის ჩრდილოეთ მხრიდან კი გაყვანილი იქნება ავჭალა-გლდანის არხი, რომელიც 500-ზე მეტ ჰექტარს მორწყავს. ამავე მხრიდან გამოვა ღრმაღელის არხი, რომელზეც აშენდება სატეტმბაკი ხიდურები თბილისის ალმოსავლეთით — ღრმაღელიდან ნაკადულეთამდე მდინარე შიშველი ფართობების მოსარწყავად, რათა ქალაქის ეს ტბანები ტყით იქნას დაფარული. ამრიგად, სამგორის სარწყავი სისტემა, რომლის მშენებლობაც მთლიანად 1953 წელს უნდა დამთავრდეს, გარდა ამ ფართობებისა, სხვა ფართობებსაც მორწყავს. ნაწილი სამგორის ფართობებისა გათვალისწინებული ტყის გასაშენებლად.

სამგორში დიდი სარწყავი ქსელი უნდა მოეწყოს, მარტო მაგისტრალურსა და სარწყავი არხების საერთო სიგრძე 4.000 კილომეტრს აჭარბებს, ხოლო ფრიგებითი სარწყავი ქსელისა — 2.900 კილომეტრს. სულ საჭირო იქნება 20 მილიონამდე კუბმეტრი მიწისა და ალდის სამუშაოთა შესასრულებლად. მთიერი შესრულებელ იქნა 600.000 კუბმეტრი მიწის სამუშაო. სამგორის მშენებლობაში მასობრივი გამოსაცლების ფრიოს 50.000 კოლეეურნეს აქეს მონაწილეობა მიღებული.

სამგორის მშენებლობას სამი დიდი სამშენებელო ორგანიზაცია ახორციელებს: საქართველოს ჰიდროენერგოშენებლობის ტრესტი, რომელსაც დაკისრებული აქეს ზემო მაგისტრალური არხის მთის ზონაში ყველა ჰიდროტექნიკური და ჰიდროენერგეტიკული სამუშაოთა შესრულება, სამგორწყალშენი, რომელიც მოწოდებულია შეასრულოს სარწყავი სისტემის მოსაწყობად საჭირო ყველა სამუშაო, და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა-თან არსებული დასახლების სამმართველო, რომელსაც მინდობილი აქეს სამგორიანი ახალი სოფლების გაშენება და კეთილმოწყობა.

დღეს, 4 ნოემბერს, იწყება სამგორის ახალი ისტორია, ნახევრად გაფდაწნიფეული სიერკეების გაბანდება. დღეს პირველ დიდ გაგარკვევას ეზიიერებენ სამგორელი მშენებლები.

მაგრამ მშენებლებს არ უნდა დაავიწყდეთ, რომ წინ დიდი სამუშაოები ელოდა. ზამთარი მოახლოდა. მშენებლებს ამოცანაა ზამთარშიც ისე მაღალნაყოფიერად იმუშაონ, როგორც ზაფხლეში მუშაობდნენ, უზრუნველყონ ზაფხლის მოძავალი სეზონისათვის რამდენიმე ათასი ჰექტარის მორწყვა სამგორის იმ ფართობებიდან, რომლებიც ზემო მაგისტრალური არხის ზონაში მდებარეობს. მშენებლებმა სწრაფი ტემპით უნდა წარმართონ აგრეთვე ქვეშო მაგისტრალური და ლილო-მარტყოფის არხების მშენებლობა, უნაყოფიდან არ უნდა დაკარგონ ალეერთი დღე, ალეერთი საათი, უნდა ახსოვდეთ, რომ პარტიამ და მთავრობამ მათ დაავალისუნა სამგორის მთელი სარწყავი სისტემის მშენებლობის დამთავრება 1953 წლისათვის.

ამ ამოცანის პირნათლად შესრულება სამგორელ მშენებლებსა უკვე ნაცადი და მტკიცე კოლექტივის პატარიოტული ლირსების საქმეა. ეს იქნება საუკეთესო პასუხი იმ დიდი მზრუნველობისა და დახმარებისათვის, რომელსაც სამგორელ მშენებლებს უწევენ საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო, მთელ ქართველი ხალხი.

უკვე მომზიბლავად ისახება სამგორის ხვალინდელი პერსპექტივა. თბილისის მახლობლად იკრის წყალთა შექმნილი „ზღვა" გადადაშლება. სამგორის ველე შიშველ ველს ბაღება, ვენახება, ყანება, ტყეები შეამოსავენ...

დიდება სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლების დიდ ინიციატორს ამხანაგ სტალინს!

★

მნიშვნელოვანი გიღწევა

წყალი მოდის! ვინც ერთხელ მაინც ყოფილა სამგორში, ვისაც უნახავს ეს ველი ზაფხლეულს პაპანაქებაში, როდესაც ალმური ტრუსავს ბალახს და ცხელი ქარი მისი გამხმარი ნაფშვნეტისაგან კორიანტელს ყაენებს, მისთვის გასაგები იქნება, თუ რა დიდი შრომითა გამარჯვებაა მოპოვებული, თუ რას ნიშნავს სამგორში ირხი წყლის გაშიშვება.

ივრის წყლის გამოჩენა სამგორში ამ ველის ხელახლა დაბადებას უდრის.

ამიტომაა, რომ სამგორელი მშენებლები თავიანთ ამ გამარჯვებას განსაკუთრებული ზეიმით აღნიშნავენ.

მაგრამ მე მინდა ალვნიშნო მეორეგვარი გამარჯვებაც: სამგორის ზემო მაგისტრალური არხის მშენებლობის პერიოდში მშენებელთა კადრების აღზრდა-დაფაც�sა, მათი ტექნიკური აღმტრვილობის გაძლიერება და თვითეული მათგანის აღზრდა პროფესიულ მშენებლად.

პირველი სამშენებელო კატორა სამგორში 1946 წლის ივლისში ჩამოყალიბდა. სულ 3 კაცით დაიწყო ამ კატორამ მუშაობა, ხოლო ახლა იგი სამგორში ერთ-ერთ ძლიერ, ორგანიზაციად ითვლება.

ზემო მაგისტრალური არხის ტრასაზე ჩვენმა კოლექტივმა არხის მოსაპირკეთებელი სამუშაოები საგრძნობლად დიდ მანძილზე შესრულა. ამასთან ჩვენს კოლექტივს ზილად ხვდა მრავალი ჰიდროტექნიკურ ნაგებობათა აგება, მათ შორის, სამგორში ყველაზე დიდი დიუქერებისა. ამ სამუშაოთა შესასრულებლად საჭიროა იყო მშენებელთა მაღალკვალიფიციური კადრები, რომელთა გამონახვა, ჩვენი ქვეყნის ყოველ კუთხესა და ყოველ რაიონში გაჩენილებო უმაღლეთო მასშტაბის მშენებლობის გამო, არც ისე ადვილი იყო. დიდი მიღწევაა სწორედ ის, რომ ასეთ ვითარებაში ჩვენ შეეძლეთ მშენებელთა ასეთი მაღალკვალიფიციური კადრების აღზრდა, მათი დაინტერესება, ნოვატორ-ენთუზიასტებად გარდაქმნა. ამ საქმეში და საერთოდ მშენებლობის წარმატებით გაშლაში დიდი დახმარება გაგიწიეს ჩვენმა პარსამ, რომელიც ალსანიშნავია მშენებლობის მიმდინარეობას, ქმნიდა სამგორის მშენებლობისადმი საზოგადოებრივ ინტერესს, რაც მშრომელებს უღვიძებდა სამგორში სამუშაოდ წასასვლის სურვილს.

კოლეეურნეობებიდან ჩვენთან ხანგრძლივი ვადით სამუშაოდ ჩამოსულნი ალმოვაყალიბეთ კურსები და მოვამზადეთ 253 კვალიფიციური მებეტონე, 53 დურგალი, 10 მეტრნაბ ოსტატი, 12 ალტამანქანის მძღოლი, 8 ზენაკალი, 10 ტრაქტორისტი, სურეპერზე, ბულდოზერზე, მრავალ სხვა სამშენებელო მექანიზმზე მომუშავეები.

კვალიფიციური მუშახელის მომზადებას ჩვენ მეტწილად ადგილობრივი მცხოვრებლებისაგან ვეფილნდოთ. უფროს მშენებელ ოსტატებად მოვამზადეთ მარტყოფელი კოლმეურნეები გ. მათიაშვილი, ა. სახლთხუცესი, ი. ზინდარიშვილი, ი. სახლთხუცესიშვილი, ვ. ჯაჯანაშვილი და სხვები. ბულდოზერის მართვა შეეამეცალეთ გ. ბანეთაშვილს, სკრეპერის მართვა — გ. ხოხიაშვილს, ყველა ისინი თავდადებით მუშაობენ, გამოთქვამენ მხურვალე სურვილს კვლავაც ამუშაონ და ქვეყანას თავიანთი შრომით გამოადგნენ. ასევე მაღალკვალიფიციურ მშენებლებად ალიხარნენ ზ. ალალიშვილი, ე. ტიგიაშვილი, შ. ქასხანაშვილი, ნ. ასაკაშვილი, ი. ჯიქიძე, ნ. ცოფურაშვილი, მ. გუგეხაშვილი და მრავალი სხვა.

ჩვენს უბანზე მომუშავე მებეტონეთა ბრიგადებმა, რომელებსაც ჩვენ მიერეკე მშენებლობის პროცესში მომზადებული ბრიგადირები — ვ. კიანაძე, ნ. მერაბიშვილი, ქ. გუეცაშვილი, მ. ბუხლოშვილი ხელმძღვანელობენ, მთელ სამგორში გაითქვეს სახელი. ეს ბრიგადები სისტემატურად ორმაგად ასრულებენ საშრომო ვალეულებს და მაღალხარისხოვნად აშენებენ ნაგებობებს. ასევე უნდა ითქვას დურგალთა იმ ბრიგადების შესახებ, რომლებსაც მ. თიკანაშვილი, გ. თათოროვი, მ. ქელდამანი და ა. ისაკელაკი ხელმძღვანელობენ.

დიდი პირადი მაგალითის ძალა. ჩვენი უბნის მშენებელი კომუნისტები ამხანაგები ვ. კერეველიძე, ვ. სარდანაძე, ს. ცისკაძე, ა. ბეკაჩიძე და სხვები სტაპანოვური შრომის შესანიშნავ ნიმუშებს იძლევდნენ, მშენებლებს ავანგარდში იდგნენ და საწარმოო დავალებებს დიდი გადაჭარბებით ასრულებდნენ. პირადი მაგალითით ალფრთოვანებდნენ შენებლებს გ. თითბერიძე, ვ. სარდანაძე, ს. ცისკაძე, ვ. კერეველიძე, შ. გელაშვილი, დურგალებს — მ. თიკანაშვილი, ა. ბეკაჩიძე, მეარმატურეებს — ვ. ფილიპოვი, ფეკანიკოსებს — ვ. ბოკერია და ა. შ. კომუნისტების ასეთ თავდადებულ მუშაობას მიბაძავს კომკავშრომელ მშენებლობაზე, მათ გაიყოფილნ ფაანრნენ მსგავსი და მიღწეულ იქნა ისეთი საერთო შრომითი ალმავლობა, რომ სამუშაოთა დროულად დამთავრების საკითხი ეჭვს ალარ იწვევდა.

ჩვენ უკვე ვეაოვნ ხალოკალკულეფიციური ნაკადი და შემოშენებულ მშენებელ მუშათა და ინჟინერ-ტექნიკოსთა ბრიგადა. იგი მოეფინელად მოგელის ახალ ობიექტებზე სამუშაოდ გასვლას.

შ. ბაძრაძე

სამგორწყალმშენის პირველი სამშენებელო კანტორის უფროსი

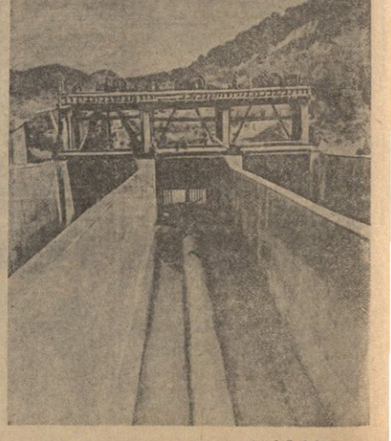

მდინარიდან წყალმიმღები ნაგებობა წყლის გამოშვებისადვ.
ფოტო რ. აკოფოვისა

ЛЕНИНის ДРОШით, СТალИНის წინამძღოლობით — წინ, ახალ-ახალი გამარჯვებისაკენ!

★ ★

ჩვენი მოწინავე ადამიანები

სამგორის ველის გაოცოცხლებისა და ეს ახალი, სტალინური ეპოქის შესაფერისი ცხოვრების დამკვიდრების საქმისათვის მრავალნაირი სამეურნეოები შესარულა სამგორელ ჰიდროფიგურებისა და სამეურნეოებლი ბრიგადა ლენინის კოლექტივმა.

სამგორის სარწყავი სისტემის მეტად პასუხსაგებ ნაგებობათა დიდი ნაწილი ზემო მაგისტრალური არხის მთიან ზონაშია. მეორე სამმართველოს კოლექტივს, რომელმაც 1949 წელს დაიწყო საგზაროში მუშაობა, მიეცა ამ პასუხსაგებ ჰიდროტექნიკურ ნაგებობათა ყველა არხის ტრასის საგრძნობლად დიდ მონაკვეთზე. დაახლოებით ორი წელის განმავლობაში, გაშენებულ იქნა მშენებელ მუშათა დიდი საცხოვრებელი დაბა, გაყვანილ იქნა 39 კილომეტრამდე გზები, აშენდა ასზე მეტი საცხოვრებელი სახლი, გაყვანილ იქნა წყალსადენი 35 კილომეტრ მაძმალზე, დაწყებულ იქნა და ამჟამად უკვე მოთავებულია ვერანის სამეურნეოში, ამორტ ერთი გვირაბის გასაყვანად მოწოდან გამოდებულ იქნა 33.000 კუბიკეტრი ქანობი და გვირაბის გასაკაჟებლად ჩასხვეთ იქნა 16.000 კუბიკეტრი ბეტონი. არხის გასაყვანად საჭირო ბაღდა 185.000 კუბიკეტრი მიწის ამოღება, 14.000 კუბმეტრი ბეტონის ჩასხმა.

გარდა ამისა, აგებულია ორი სწრაფეზები და ორი საწყალი კამერა, რისთვისაც შესრულებულია 75.000 კუბმეტრი მიწისა და 13.000 კუბმეტრი ბეტონის საქმეშო. აგებულია ავრეთვე დიდი, ძლავალი სხვა ჰიდროტექნიკური ნაგებობა.

ყოველივე ეს სახელმწიფოს მრავალი ათეული მილიონი მანეთი დაუჯდა. ამ ვეებერთელა სამეურნეოს შესრულება შეეძლებელი იქნებოდა, მშენებელთა უმბალანთო ენთუზიაზმი და თავდადება რომ არ ყოფილიყო. ამიტომ ალის, რომ დღეს განსაკუთრებული მადლობის გრძნობით უნდა შევაკოთ ჩვენი მოწინავე მშენებლების ვაჟკაცები.

საქართველოს მშრომელები იქნებენ ამ სახელოვან ადამიანებს, სამგორის დიდი გვირაბის მშენებლებს — სამმართველოს მთავარი ინჟინრის მოადგილეს ალაკი ცხნობილაძეს, რომელიც ბრიგადა ლენინის მშენებლობის სარეორი ტექნიკურ ხელმძღვანელობას, სამეურნეოს მწარმოებელს ბიჭინა ბიჭინაშვილს, ბრიგადა ლენინის ბრიგადის ბრიგადირ გამაგრებაზე და ბეთონზე სხვებს, კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირ გამაგრებაზე და ბეთონზე — ნიკოლაზ ფოროფოლაზეს, გვირაბში მომუშავე მეხეტონეთა კომპლექსური ბრიგადის ხელმძღვანელს—ბაგრატ სარქისიანს და სხვებს.

გვირაბთა მშენებლობაში დიდად გამოჩინეს თავი ცალკეთა უფროსებმა ლევან ბლიაძემ და ნოდარ გოგიჩაიძემ, მშენებლებმა მიხეილ ლაფოლა და ვასილ ვორტაჩო�ა. სოფკეთესო მაჩენებლებს ინლეოდნენ მეგრეველები, მეხეტონეები, დურგლები, ბეტონიერები — არტაკენ მირზოიანი, ტეოფილ ბარაცეი, ლავრენტი ბალაშვილი, მიხეილ სეროდინიანცი, პეტრო ბოლინინეკოო და ათობით სხვა მოწინავე ადამიანი.

არხის მშენებლობაში თავი ისახელეს ინჟინრებმა ვახტანგ ჩაფიჩაძემ, ვლადიმერ ეფგენიძემ, ბოთა დვალაძემ, ალექსანდრ ჭინჭარაულმა. ენერგიულად ეზრუნავდა ალაბმაჯარ სირბილაძე, ვლადიმერ ჭინჭარაულმა. ენერგიულად და ოპერატიულად ხელმძღვანელობდა არხის მშენებლებს — ინჟინერ-ტექნიკოსებსა და მუშებს ინჟინერი პეტერ ხაკაიძე. მუშებს შორის შრომის საუკეთესო ნიმუშებს გვიჩვენებენ არჩილ ბაბოშვილი, ვლადიმერ მიქელაძე, ნოდარ ახალაკაი, გიორგი ზედგინიძე, ვალერიან ბაბანიაშვილი, ფირუზ გუჩაშვილი, მექანიზმებზე მომუშავენი — ნიკოლაზ ადამენკო, ნიკო ელისაშვილი. სერგო გელაშვილი და მრავალი სხვა მშენებელი.

საწმენო ყველზე უფროს შემჭიდროებულ ადგილზეა აგებული. ეს დიდად ჰასუხსაგები ნაგებობა ბისაა მშენებლებმა, შეიძლება ითქვას, სარეკორდოდ მოკლე დროში მოათავეს. ამ უბანზე ხელმძღვანელად იყო ინჟინერი ელეზბარ ბერალიე, რომელსაც ამასთან ერთად მრავალი სხვა ობიექტის აგება ჰქონდა (სწრაფვენი, დიღმელი და სხვ.) მინდობილი. მან შეძლო ინჟინერ-ტექნიკოსთა მაღალკვალიფიკური ძალების დარაზმვა, მინდობილ სამუშაოთა წარმატებით შესრულება. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ამ მრავალენოვანის არისტოტელ კოტარასოვის და ინჟინერ ზენო მაჭავარიანის მუშაობა. დიდი ენთუზიაზმით და მონდომებით მუშაობდნენ ბეტონშესხმის ოსტატები ილია ტრიალაშვილი და ნინა ალეკოლის ოზოოლინი, მეუღლე სამოს ვალიკოლეი, პაკელ ასლანოვი, ხარე კეკელიანი, სანდრო სამადაშვილი, ბაბატაშვილი, სიმონ ფილიპოვი, ნიკო ალიკაშვილი, ბარამიანის ბრიგადის წევრები და სხვები.

სამმართველოს აპარატის მუშაკებმაც, განსაკუთრებით სპეციალისტებმა თავიანთი ბრომდინი წელილი შეიტანეს მშენებლობაში, მათ შორის განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს სამმართველოს მთავარი ინჟინერი ანდრია ნოსოვი, ტექნიკური განყოფილების უფროსი ბორის კეტინი, მარკშეიდერი ბორის კორგანოვი, ინჟინერი გიგი ჯანიკაშვილი და სხვ.

მასების შრომითს ალმაცლობას უნარიანად უდგენენ სათავეში მშენებელთა პარტიული და პროფესიული ორგანიზაციები (პარტორგანიზაციის მდივანი ასოლოს ბერიძე, მშენებელთა კომიტეტის თავმჯდომარე ნიკოლოზ ნიკაიძე, მშენებელთა კომკავშირული ორგანიზაციის მდივანი ოთარ თომაძე).

სამეურნეოსაკენ უკვე მოედინება ივრის წყალი. პარტიისა და მთავრობის დავალება სახელოვანმა სამეურნეომ მშენებლებმა პირნათლად შეასრულეს. მათის სახელს ზედამ სიამაყით და მადლობის ვრძნობით მოიხსენებს მთელი ქართველი ხალხი.

ვალერიან ბარაბაშვილი
სამეურნეოს ჰიდროფიგურმშენებლობის მეორე სამმართველის უფროსი, ინჟინერი

ჰიდროფიგურმშენებლები, სტალინური პრემიის ლაურეატები: (მარცხნივან მარჯვნივ)—ირაკლი ობოლაძე, გიორგი წულაიანი, ვახტანგ ჩაფიჩაძე და არონ გინდინი.

ფოტო ეკ. გიგინბერგისა და რ. აკოფოვისა

სამგორის გამოღვიძება

რკინის ფარები დაეშვნენ ყველანი,
შედგა ბორი, გაფეთქდა ნაპირი;
მერე ნელ-ნელა დაიწყო ღელეო
და ბორბალივით დაბრუნდა წყალი...

მაჯრამ უეცრად გაიღეს კარი
ბეტონის არხში გადახსნეშუბდ;
ლაღად ფაიძრა ტალღების ჯარი,
კაშხალს რომ რისხვით ალაზეშუბდა.

ჯარიო? არა! ჯარი კი არა,
ეს მაგრნიანი ბიბუნელ კალაპოტს;
აბა, „მაგრნელიაც“ დაიგრილეთ, —
ეი გადაეყარ ზეცის კასკადს!

ავდელ ხიბარეზეი ელაპარეზეი
ფლეს გაზაფხული ბოდეოლეთ:
ჩვენ ველ-ბორცვების გასტეკეთ ალერსი, —
ეერთმანეთოდ ეოდეს ჯვეოდა.

გაკვეთილიო სამგორის მიწავ,
ძალი დაიფარეზე ათასწელოვანი;
კაკალთინის ბანმეტრებს ეფიცავენ —
სამარადისო ეარი ხასხოვარი.

ლენინოფშენებელო ხალხის ფესვო,
ამაზედ ალალი ფერი,
— ბოროზეკს დაეკარი სიკვდილის
ფრთებსა, —

გალდებული სიეიცხლე მიგრის.

შენ მშენებელო! შენებენთ ხაფე
ფიდგა სახლები ბალალრიანი;
ცამ გიფეფინის კრიალა სარკეები,
აქაც დამკვიდრდეს ადამიანი.

„ობოლისის ზღვასთან“ თბილისელებო,
თეთრი მტრედები აეშეთ ცაში;
მოიკმარეთ ივრის ჩქერები, —
შემოაკეთეთ ჩქეზარე ტაში!..

ფალვა ამირეულაშვილი

სამგორის არხის მისალმება

ბელდის სიბრძნეზე დამაფაფ
და-არხაფფეს დიეზრეები,
მოეფფეთ, მოძაკეს ხალაფ —
ივრის ტალღთა ტაშეები.

ჩემს მოსაკლა ფიფხანს ელოდა
მიწა ველეესეან ბაფხანი,
ფლეს სამეფფლიფიფ სამეურნი
ეფფეფ დამკვიდრდეს ბალნარი.

ხალაფი, სამეურნეებო,
ფოკეეს ხარი ჩემი ფეფიფლი,
სამეურნის კარი ბალხეფნი,
მოეფფეთ ბიბარიფლეს!

თეკლეფან მიეგებარი ფლეფდა
ვიეკაკეფ ხაიფლეფნი,
ოქეეს, როგორც ჩიბა ხასიბოს,
ჩამეკეფი რკინაბეტონნი!

ოქეეს ფარეფლეფან ეეფიბოს,
ნიორეფრებით დამბატა,
ეკანი და ლეონი ამეფხო,
სიეიცხლის ფერსა გამხადა!

პარეკეფი ხარის დამკერდეს,
ჩემი პარეკეფი ხალაფი,
ფენ ბაკეკრ ჩემი ხალაეეკ,
ირის ბიეკი ხალალ...

კიდეე რამდენი ფეფა
ფოფან ვიეკეკეი ალალო,
ხალაფ, ბეფრია ბარეკეფნან,
ჩემი, პარეკეფი ხალაფი!

ხალაფი, ოქეარის თაკეკეფ,
ეკანო რკეკეკფაეკარო,
დიდი ბამფალი ბალეეფნა-ბალე
ოქეკეფნი ბარაკეთ ეფხარო.

გამეკრალეფ ძველი დარდები,
სამეურნის სიმდერა, სეეფრა,
ფლეს ეკნ ოქეის ბიჭა ბეფბაკეფ
ბალეეფნაფა, ფეურეფა...

დიე ოქეან: ბეკეფეს ხამეარი,
ბიდის სიეიცხლეკ, ბეკეფდეფბა,
ხალაფნის დრაფან ხალეაფ,
კრეფლის ეარხკალეკეეს დიდბა!

სიმონ ეარიანელი

ДИДИ МОЗРДЕНА ЩЕНЕС ИСТОРИАШИ

ქართველი ხალხის ისტორიაში ზემო სამგორის მაგისტრალური არხის გახსნა და თბილისის წყალსაცავის ავსების დაწყება აღინიშნება როგორც უდიდესი მნიშვნელობის მოვლენა.

ბორეს ისესამს ჩვენი ხალხის დიდი ხნის ოცნება, სამეურნის თვალწინდადგენილი ველის მორწყვა სინამდვილეში ხდება. ამას ქართველი ხალხი უმადლის ლენინ-სტალინის პარტიას, დიდ სტალინს — საბჭოთა ხალხის დიად გამარჯვებათა სულისჩამდგმელს.

ივრის წყალი ბოლოდან, ვენახებიდან, ყანებიდან გაიღაქნის, ადამიანთა თვალთწინ ამაღლების სამსახურში ჩააყენებს სამეურნის სივრცეებს.

განსაკუთრებით სასიხარულოა ის, რომ ამ დიდ მშენებლობას ქართველი ხალხი თავისი განსაწყვლელი, მაღალკვალიფიციური შეიარაღის, ოდენ სპეციალისტების საშუალებით წარმართავს. სამეურნეი ივრის წყლის გამოჩენის ამ საზეიმო დღეს ჩვენი ვალია პატივისცემით გავიხსენოთ სამეურნის სარწყავი სისტემის პირველადელი პროექტის ნაბეჭური ავტორი, განსვენებული ინჟინერი პეტრე მაჭარაძე, რომელიც ქეეყანას ათეზრად მთელი თაობა უნარიანი, ენთუზიასტი ინჟინერ-პიროდ-ტექნიკოსებისა. მახსოვნდება ერთი მოგონება: 1933 წელს მე რომანოფს თბილისის წყალმომარაგების სპეციალიტეტი ბრძანა ბაბეკეფლებს ეფიცავენ ამ ბრძანებას ბაბეკეფ ბეფ ბეფ ბ

მუშიდობის მსოფლიო საბჭოს სესიაზე

ჟოლიო-კიურის სიტყვა

ვენა, 2 ნოემბერი. (საკუთარ სპეც. კორ.). მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს მეოთხე სესიის გახსნის მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს თავმჯდომარემ ფრედერიკ ჟოლიო-კიურიმ თქვა:

ფრედერიკ მეგობრებმან! მშვიდობის მსოფლიო საბჭო, რომელიც ბოლოს ეხვეო ფიზიკურ ბაზაზე, წელიწადზე ნაკლები ხანით არსებობს. ამიერიდან წლის 22 ნოემბრის მშვიდობის მოძრაობა ერთმანეთს მეორე მსოფლიო კონგრესის მეშვიდის შედეგად შექმნილ მშვიდობის მსოფლიო საბჭო, რომელიც გამოხატავს ასეულ მილიონობით ქალაქი და მამაკაცის მისწრაფებას მშვიდობისადმი, და მნიშ ნოდი ის არის, რომ ეფექტანი გახდის ეს მისწრაფება.

სინდ‍ოვანებმა, დაბრალებებისა და ოფიციალურმა მოუხედავად, ჩვენი მშვიდობის მსოფლიო საბჭო გაბედულად და გაფაქიზოდ წელს გამოვლინდა. ჩვენთან ახალი ძალები მოვიდნენ. სხვებიე შემოგვაერებთან მეორე სესიის ლეკმთის შედეგად.

ამ ამბების მიხედვით, ორ ამბავი მოდენ მსოფლიოში ხდებიდა ჩვენი ბერლინის უკანასკნელი სესიის შემდეგ, თქვა შემდეგ ჟოლიო-კიურიმ, ეკუთვ ჩვენებს ვეფრენეთ ავეს მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ანალიზეული სესიის ანალიზეულებენი მნიშვნელობა. ამ ამბების მიხედვით ეი შეიძეეთ ანალეზი, ეკუკეთ მოეწერ ეს მშვიდობის ძალების დიდ პროგრესს. ამ ამბების გამხილეა, მეთ ანალეზეა და სასარგებლო ფასეულობის გამოტანა საერთო მოსმენებისა და ამ სხვადასხვა გამოსელის ფაქტ ფენეეა, რომ ეფექტიანე ბის მოსკვაზეა.

ბოლოს ჩვენ ახლაე შეგეიძლია ნაგანაცხადოთ, რომ ბანაობაეა, რომელსაც ჩვენ ამ ძალეს ეეეეეთ, რომელეეეა სასეზოს ჩვენ მშვიდობისაეკენ ბრძ. მნიშვნელოვანია.

ეეეეეეეა ეეხდეეეეეეე